

Обнављање локалних путева у селима

НОВИ КОЛОВОЗ У ТРИ УЛИЦЕ

Локалне саобраћајнице у Падеју, Остојићеву и Врбици у укупној дужини од 2002 метра добиће савремени асфалтни коловоз уместо калдрме и путева пуних ударних рупа који су били права претња за све учеснике у саобраћају.

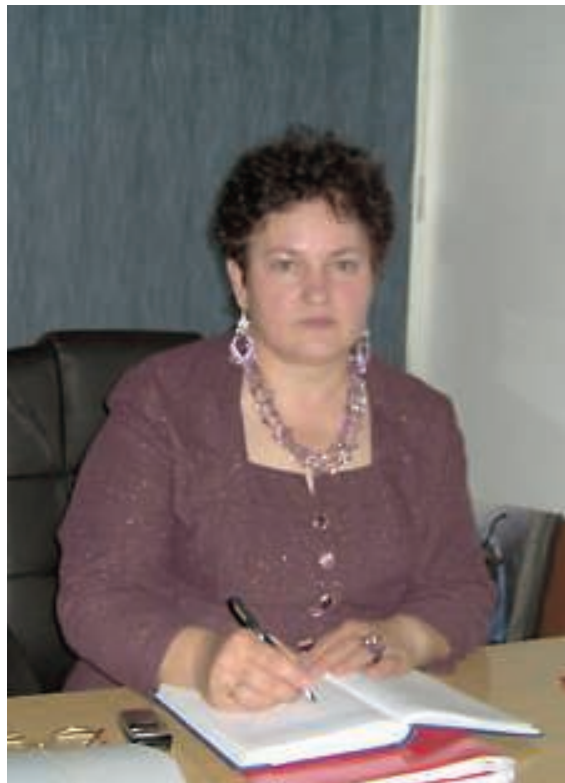
– Из Националног инвестиционог плана одобрена су нам средства у износу од 20,5 милиона динара за пројекат – Ојачање коловозне конструкције, – каже менаџер овог пројекта и директорица Јавног предузећа за грађевинско земљиште, комуналне делатности и путеве општине Чока, Душанка Рајић, дипломирани економиста. – На конкурс у отвореном поступку изабран је најповољнији извођач радова, а то је „Градитељ“ из Кикинде, чији су радници већ окончали радове на изграђеним савременим саобраћајницама у улици Његошевој у Падеју укупне дужине 1125 метара. У току маја месеца радови су настављени у Остојићеву, где ће бити асфалтирано 627 метара Немањине улице и Врбици где ће део улице Доже

НЕОПХОДНА РЕКОНСТРУКЦИЈА ПУТА ЦРНА БАРА – ВРБИЦА

На иницијативу председника Савета Месне заједнице Врбица, Роберта Косоа одржан је сасанак председника општине Чока, Нови Кнежевац и представника координационог тима из Кикинде са председницима савета месних заједница из Врбице, Банатског Аранђелова, Мокрина, Црне Баре, Мајдан-Рабе и Подлокања на коме се разговарало о реконструкцији регионалног пута Р 123 који повезује Црну Бару и Врбицу. Сви присутни једнодушно су оценили да је неопходно изнаћи средства како би се овај пут, који деценијама није одржаван реконструисао, па ће се писменим путем ургирати код надлежних институција да се овај важан посао што пре обави.

Ђерђа дужине 250 метара такође добиће асфалт. – изјавила је Душанка Рајић.

Н. К.

Душанка Рајић дил. економиста / Rajić Dušanka, okleveles közgazdász

Фелујитасок а фалвак helyi útjain

ÚJ ÚTBUKOLAT HÁROM UTCÁBAN

Фелујитјак Падеј, Тизсасентмиклџс и Егyházaskér helyi illetékességű útjait, összesen 2002 méteren, a régi kővesutak helyett új aszfaltburkolat lesz az utakon, illetve eltávolítják az úttesten tatóngó lyukakat, melyek komolyan veszélyeztetik a forgalomban résztvevők biztonságát.

„...A Nemzeti Fejlesztési Tervből 20,5 millió dinárt hagytak jóvá a terv megvalósításához, az útburkolatok megerősítéséhez...” – nyilatkozta a projekt menedzsere, Csóka község Építkezési Telkek, Kommunális Tevékenységek és Ütügyi Közvállalat igazgatója, Rajić Dušanka, okleveles közgazdász.

FEL KELL ÚJÍTANI A FEKETETŐ ÉS EGYHÁZASKÉR KÖZÖTTI ÚTAT

A Helyi Közösség Tanácsának elnöke, Kószó Róbert kezdeményezésére ülést tartottak, melyen részt vettek Csóka illetve Törökkanizsa községek elnökei, a nagykikindai koordinációs csapat képviselői valamint a Helyi Közösségek Tanácsának képviselői, Egyházaskérről, Oroszlánmokról, Mokrinból, Feketetőről, Majdány-Rábérről és Podlokányról. Az ülésen megvitaták a Feketetőt Egyházaskérről összekötő R 123-as regionális út felújításának szükségességét. Minden jelenlévő egyhangúlag fontosnak ítélte meg a kérdéses útszakasz felújításának szükségességét, és az erre szükséges anyagi eszközök beszerzését, hiszen az út évtizedek óta nem lett felújítva. Az illetékes intézményeket írásban fogják sürgetni a felújítások megkezdésére, hogy minél előbb kivitelezzék a munkálatokat.

„...A nyílt eljárásos pályázaton választottuk ki a legmegfelelőbb munkakivitelezőt, a nagykikindai Graditelj vállalatot, amely munkásai már befejezték a padéi Njegos útca útburkolatának felújítását, 1125 méter hosszúságon. Május folyamán a munkálatok foly-

tatódnak Tizsaszentmiklóson is, ahol a tervek szerint 625 méternyi útszakaszt újítanak fel a Nemanjina utcában, illetve Egyházaskéren a Dózsa György utca egy részén, 250 métert fognak aszfaltozni.”

Н. К.

FUTÓVERSENY AZ ÚJ ÚTON

Ismét sor került a Szerbiai Rádió és Televízió immár tradicionális futóversenyének a megszervezésére Padén. A Szervó Mihály általános iskola diákjainak minden korosztálya a tanügyi munkások vezetésével derekasan kivette részét, hogy e rendezvény sikeres legyen. Az esemény fontosságát növelte, hogy ebből az alkalomból bocsájtották használatba a felújított utat a Njegos utcában. Az új út átadása a helyi és községi önkormányzat valamint a kivitelező képviselőinek jelenlétében történt.

Dušanka Rajić Csóka község Építkezési telkek, Kommunális tevékenységek és Ütügyi közvállalat igazgatója elmondása szerint, ez az első utca a község területén az előrelátott háromból, amelyen sikeresen elvégezték a felújításokat a NIP eszközeiből. Az össz munkálatok ára 21 millió dinár. Még néhány utca felújítására el van készítve a projektum, ezekkel újabb pályázatokon szeretnének részt venni anyagi támogatást remélve a

munkálatok elvégzéséhez. Dr Predrag Mijić községi elnök esemény kapcsán kihangsúlyozta, hogy a gyerekek sokkal fontosabbak az utaknál. Ha nem lesznek gyerekek akik futkosnak, bicikliznek az utakon, az útpítések körüli fáradozások értelmüket veszítik... A tervek szerint évente legalább egy utcát szeretnének felújítani hasonló módon a falu minél jobb infrastruktúrája érdekében.

Kerepesi Zsolt

КРОС НА НОВОМ ПУТУ

И ове године је организован сада већ традиционални крос Радио Телевизије Србије у Падеју. Ученици свих генерација Основне школе „Серво Михал“ уз вођство просветних радника ове школе, максимално су се ангажовали да ова манифестација успе. Овај догађај добија на значају и тиме, што је ово симболично значајно и пуштање у саобраћај новог пута у улици Његошевој. Отварању новог пута присуствовали су представници

месне-, локалне самоуправе и извођача радова. По изјави Душанке Рајић директора јавног предузећа за грађевинско земљиште општине Чока ово је прва улица на којој су успешно завршени радови реконструкције пута из средстава НИП-а, а од предвиђених три у општини Чока.

Цена свих радова износи укупно 21 милиона динара. Пројекти су спремљени за још неколико улица са којима учествују на конкурсима за донације у нади, да ће добити средства за обнову и тих путева.

Председник општине др Предраг Мијић поводом овог догађаја подвукао је да су деца важнија од путева. Ако не буде деце која ће трчкарати и возити бицикле на путевима, труд око изградње нових путева губи на значају...

По плану предвиђена је реконструкција бар једне улице годишње у циљу постизања што боље инфраструктуре села.

Керепеши Жолт

Футџверсени а Нјегош џтца асфалтјан, Падеј /Крос на асфалтју улице Његош, Падеј Крос на новом путу

Почело премошћавање Тисе

МОСТ ЗА 294 ДАНА

Започели су радови на изградњи моста на реци Тиси изеђу Падеја и Аде. Механизација и радници београдског „Интермоста“ коме је поверена градња овог шестог моста на току Тисе кроз Србију, крче шуму и рашчишћавају терен на локацији будућег моста. За премошћавање реке између Аде и Падеја искористиће се челична

конструкција моста из Немачке дуга 258 метара, донација немачког града Фисхофена. Уговором између инвеститора општине Ада и ЈП „Путеви Србије“ са извођачем радова, предвиђено је да мост буде завршен за 294 дана, а вредност радова износи 526 милиона динара.

Н. Колунџија

Терептисџтјат а адаи тизсаи хиднал / Рашчишћавање терена за мост на Тиси код Аде

Мегкездџдџдџ а хидепитес а Тизан

НІД 294 НАРОН БЕЛУ

Мегкездџдџдџ а хидепитеси мункалаток а Тизан Падеј и Ада козџт. А гекек иллетве а белградј Интермост мункасай, акикет мегбџзтат а мункалаток кивителезесевел, а Тизса сербсаяи szakaszán ívelő hatodik híd kiépítésével, megkezdtek a híd tervezett területének megtisztítását, illetve az erdőirtást. Az Adát Padéval összekötő híd alapját az a

259 méter hosszú fém konstrukció képezi, mely a német város, Fischhofen adománya. A befektetők, Ada község illetve a Szerbia Utak Közvállalat valamint a kivitelező által aláírt szerződés szerint, a hidat 294 nap alatt kell befejezni, a munkálatok költsége pedig összesen 526 millió dinár.

Н. К.

ЧОКАНСКИ РЕЦЕПТ ЗА ДОБРО РАСПОЛОЖЕЊЕ

Шездесеточлана експедиција културних и јавних посленика општине Чока посетила је у време од 18. до 20. маја ове године град Дету у Румунији у оквиру реализације заједничког пројекта „From football to food ball“. Представници културно уметничких друштава „Вук Караџић“ из Канада, „Мора Ференц“ и „Свети Сава“ из Чоке, наступили су на отвореној сцени у центру Дете у вишечасовном културном програму сатканом од песама и игара заједно са члановима културно уметничких друштава из Дете који негују румунски, мађарски и бугарски мелос. Киша, која је све време боравка бројне делегације из Чоке падала, није умањила значај овог изузетног културног догађаја у древној Дете која се налази на средокраћу царског пута између Вршца и Темишвара. Више стотина покусних гледалаца громким аплаузима и правим овацима награђивала је сваку изведену фолклорну или музичку тачку, а сви учесници су им се одужили квалитетним извођењем на којима би им позавидела и многа професионална културно уметничка друштва.

Деџа, брајтски жрад у Румунију / A romániai Detta városa

КУД „Вук Караџић“ из Канада на позорници у Деџи / A szanádi Vuk Karadžić Művelődési Egyesület a dettai színpadon

лизација незваничног програма боравка Чокана у Дети.

Остаће забележено код свих житеља Дете, да су те ноћи гости из Србије „коло водили“. У свим кафићима, ресторанима и оближњем мотелу орила се музика, а неуморни играчи и певачи око „живе музике“, у боксова и музичких линија биле су девојке и момци из Чоке, на одушевљење домаћина. Врхунац је био догађај, кога ће се радо сећати младенци и сви сватови који су славили у елитном ресторану у центру Дете. Кишовито време утицало је да свадба и не буде весела колико то овај догађај заслужује, све док се није случајно појавила група чоканских „културњака“. Љубазно су позвани да се укључе у свадбено славље, а тада је све било у знаку „дум, дум,

дум...калашњиков“. Чокани су игром и песмом веселе подигли до неслућених граница све до раних јутарњих сати, на чему су им неизмерно били захвални сви румунски сватови.

Ноћни живот није утицао да се изостави и званични део пројекта, па су домаћини госте повели у обилазак грандиозне цркве „Свете Ане“ са јединственим оргулама и ентеријером. Посетили су једну од седам млекара у Румунији „Фриесланд фоодс“ која се налази у Дети, а позната је по врхунским асортиману различитих типова јогурта. Обишли су Чокани спортски центар са спортском халом, фудбалским стадионом, базенима и парк са столетним стаблима липе, а на крају посете и градски музеј са изузетним експонатима из историје Дете, где су их чланови културно уметничких друштава из Дете упознали са обичајима и ношњама румунских Срба, Мађара, Бугара и Немаца.

На крају овог тродневног боравка у Дети, сви чланови чоканске „експедиције“ изразили су велику захвалност домаћинима на љубазном гостопримству и незаборавном проводу, а истовремено су се уверили да се и у Дети, као и код нас, и некад и сад добро јело и добро пило.

– До скорог виђења драги Деђани и код Вас и код нас, – поручили су чланови чоканске експедиције на крају боравка у пријатељској Дети.

Н. К.

„Чокански славуји“ Певачка група КУД „Свети Сава“ / A „csókai csalóányok“, a Szent Száva Művelődési Egyesület énekkara

CSÓKAI RECEPТ A JÓ HANGULATHOZ

Csóka község hatvan fős csapata, a művelődési egyesületek előadóival illetve Csóka Község küldötteivel május 18-a és 20-a között Dettára látogatott. A román város a partnere a From Football to Food Ball elnevezésű csókai projektumnak. A csókai művelődési egyesületek tagjai, a Móra Ferenc illetve a Szent Száva tagjai, illetve a szanádi Vuk Karadžić Művelődési Egyesület fiataljai egy

résében együtt ünnepeltek, táncoltak és énekeltek. A hihetetlen hangulat egészen a kora reggeli órákig tartott, amiért a román lakodalmi vendégsereg, illetve a házigazdák is kimondhatatlanul hálásak voltak.

Az éjszakai élénk események viszont nem befolyásolták a napközben tervezett hivatalos programokat. A háziak bemutatták vendégeiknek a

Плесачи КУД „Мора Ференц“ одушевили жледалиштје / A Móra Ferenc Művelődési Egyesület táncosai lenyűgözték a közönséget

nyílt színpadon léptek fel a többórás fesztivál keretein belül, bemutatva hagyományainkat, népzeneinket illetve néptáncainkat a dettaiakkal együtt, akik román, magyar illetve bolgár hagyományokat ápolnak. Az eső sem csökkentette az érdeklődést a fesztivál iránt, habár kitartóan áztatta a csókai delegációt egész ottléjük alatt. Detta város központjában állították fel a színpadot, utalva az ősi város fontosságára, hiszen éppen a császári Versec és Temesvár közötti út felén helyezkedik el. A több száz bőrig ázott néző hatalmas tapssal és valódi ovációval üdvözölte a fellépőket, azok színvonalas előadásait, legyen szó népzeneről vagy néptáncról. A fellépések színvonalát sok profi művelődési egyesület is megirigyelné.

A dettai kirándulás pénteken az esti órákban kezdődött. A csókai delegációt a dettai projekt csapat üdvözölte, majd Detta város polgármestere, Buhas Kracun. A hazaiak vendéglátását és köszöntőjét a csókai projekt menedzsere, Dulka Saša köszönte meg, a bőséges és izletes vacsora után pedig megkezdődött a csókaiak nem hivatalos programja Dettán.

Bizonyára a dettaiak még sokáig emlékezni fognak erre az estére, amikor is a szerbiai vendégek vezették a kólót, ropták a csárdást minden kávézóban, étteremben, a közeli motelben. Zene hallatszott mindenhol, a csókai fiatalok, sőt az idősebbek is mindenhol táncoltak, a házigazdák legnagyobb meglepettségére. Nem válogattak, hogy élőben vagy a zenegépekből szűrődik e ki a melódia. Azon az estén mindenki táncolt. Az ünnep tetőpontja, az a szombati esküvő illetve lakodalom, amely az esős időben meglehetősen szürkén zajlott Detta egyik elit éttermében. Az est közepén viszont a csókaiak egy csapata, véletlenül felbukkant ebben a bizonyos étteremben. Az ifjú pár illetve az esküvői vendégsereg legnagyobb öröme a csókaiak hangulatára nem hatott az eső. Az est hátralévő

TAPSSAL FOGADTÁK A POLGÁRMESTERT, MIJÍC PREDRAGOT

A csókai művelődési egyesületek háromnapos dettai látogatásának második napján, a nyílt színpadon megszervezett fesztivál napján, Dettára érkezett Csóka község polgármestere, dr. Mijíc Predrag. Az ottléte során a polgármester találkozott a dettai projekt csapattal és a dettai polgármesterrel, Buhas Kracunnal. A diákotthonban szervezett vacsorán a csókai művelődési egyesületek tagjai tapssal köszöntötték polgármesterüket.

Szent Anna katolikus templomot, mely egy építészeti remekmű, másrészt viszont egyedülálló orgonával rendelkezik. A csókai delegáció megnézhette a romániai hét tejgyár közül az egyik legkorszerűbbet, mely Dettán van, a Friesland Foods-ot, amely elsősorban, az igen nagy számú, különleges joghurtjairól híres. A vendégek megnézték az új sportközpontot és sportcsarnokot, a focipályát, a medencét, majd a parkot a százéves hársfákkal, majd végül az ottartózkodás utolsó napján, a dettai városi múzeumot. A múzeumban Detta múltját idéző műtárgyak voltak kiállítva, majd a dettai művelődési egyesületek tagjai bemutatták a román illetve a romániai szerbek, magyarok, bolgárok és németek hagyományait és népviseleteit.

A háromnapos dettai látogatás végén, a csókaiak hálás köszönetet mondtak a vendéglátásért, a fejletlen szórakozásért. Remélhetőleg a közös programok ezzel nem értek véget, és reméljük, hogy még sok lehetőség lesz a hasonló programok megvalósítására, úgy Dettán, mint Csókán.

N. K.

ÁROK PIZZÉRIA CSÓKÁN IS

Árok József és Jolánka ismert csókai péksége május 23-án pizzériát nyitott Csóka központjában. Az új üzletben a fogyasztók a jól felszerelt korszerű pékség egyre bővülő termékkínálatából válogathatnak. A zentai Árok pizzériához hasonlóan helyben is nagy választék várja a megéhező polgárokat. Sós és édes pékáru, tésztából készült ételek fogyaszthatók helyben vagy haza is vihetők.

Amint azt Árok Sztantity Angéla üzletvezető elmondta:

– Zentai üzletünkben a vásárlók, a fogyasztók mintegy felét csókaiak tették ki, és ez volt az egyik oka annak, hogy újra boltot, pizzériát nyissunk helyben, Csókán is. Természetesen a gazdasági számításokat is figyelembe kell venni egy új üzlet megnyitása alkalmával, de nem hanyagolhatók el az érzelmi kötődések, családunknak a helybeli polgárokhoz fűződő jó viszonya sem. Hiszen annak idején Csókán kezdtük, a kisüzem most is itt van, de már nagyon sokfelé, még külföldre is szállítunk az Árok-féle pékáruból. Rendszeresen törődünk a fejlesztéssel, a termelés és az áru előállítás korszerűsítésével, egyre újabb és újabb termékek bevezetésén fáradozunk. Ennek értelmében kor-

szersíttettük a pékséget és az üzlethelyiségeket is – mondta Árok Sztantity Angéla, üzletvezető és társtulajdonos.

Csóka polgárai minden bizonnyal üdvözlik honfitársaik, az Árok család kezdeményezését, az új üzlet megnyitását, ahol már a korai órákban friss pékáru szerezhető be.

G. J.

ПЕКАРА ПИЦЕРИЈА АРОК ПОНОВО У ЧОКИ

пекарске бургенцијске радње «ПЕКАР» Арок Јожефа и Јоланке, свечано је отворена у центру Чоке и нуди веома квалитетан и богат асортиман својих производа. За «Арокове» пекарске производе, који и као слатки и слани и свежи и печени стварно изгледају одлично, Чокани више неће морати ићи у Сенту, већ ће им у највећем делу дана и ноћи бити на дохват руке. Овој богатој понуди треба додати и готова јела од тестенина, која ће се моћи конзумирати у радњи или носити својој кући.

– Око 50% потрошача наше радње у Сенти су управо Чокани и то је један од разлога који су нас мотивисали да се поново вратимо у Чоку. Наравно да су економски интереси један од кључних покретача у бизнису, међутим, и емотивни разлози су имали великог утицаја у нашој

одлуци да се вратимо. Ипак је Чока место где смо започели и развили наш бизнис и где смо стекли много познаника и пријатеља. Потрудили смо се да нашу понуду приближимо светским стандардима, па смо у том смислу модернизовали и проширили и производни и продајни простор моћи да се користи за организовање различитих примерених свечаности и прослава и допринети да се грађани свих узраста осећају угодно – рекла је госпођа Ангела Стантиту Арок, пословођа и сувласник ове радње.

Једно је сигурно, на тржиште општине Чока враћа се «нови-стари играч», од кога ће сви, а посебно омладина викендом, у раним јутарњим часовима, имати користи.

М.Ч.

Од 23. маја Пекара пиззерија АРОК, у власништву Ортачко

А вágóhíd felújítása a befejező fázisához érkezett

A LEGKORSZERŰBB HŰTŐBERENDEZÉST SZERELIK BE

Индустрија меса „Чока“ / А csókai Húsfeldolgozó

А csókai Húsfeldolgozóba a napokban érkezett meg a teljes hűtőberendezés-rendszer Ausztriából. A York cég a kivitelező, az a cég, amely egy nemzetközi konzorcium részeként

működik és akivel a csókai munkavezetés aláírta a szerződést a hűtőrendszer beszerzéséről és beszerzéséről. A régi húsgyárban a hűtőrendszer teljesen elavult volt, illetve rész-

ben megsemmisült. A rendszert működtető anyag, a betiltott ammónia volt. Az új rendszer, melynek beszerelése pillanatnyilag is folyamatban van, és az osztrákok felügyelete alatt folyik, a legkorszerűbb hűtőrendszer, amit ma élelmiszer-gyárakban használnak. Az egész rendszer komputeriázált, a működtetése automatizált, nem igényel humán erőforrást illetve felügyeletet. A hűtés freonnal történik, a hűtő közeg pedig glükol. Az egész rendszer, mely egy úgynevezett magból és több kilométer hosszú csőrendszerből áll, a legmagasabb európai követelményeknek is megfelel. Ökológiai szempontból teljesen biztonságos, úgy az emberre, mint környezetére való tekintettel is. Nem áll fenn gázkiömlés illetve más nagyobb meghibásodás veszélye.

A teljes rendszer beszerelése körülbelül két hónapig tart, amely idő alatt befejezik a többi, már folyamatban lévő felújítási munkákat is. A tervek szerint a gyár szeptemberben megkezdheti a termelést. – nyilatkozták a Csókai Krónikának a csókai Húsfeldolgozó Gyárban.

N.K.

Реконструкција кланице улази у завршну фазу

МОНТИРА СЕ НАЈСАВРЕМЕНИЈИ РАСХЛАДНИ СИСТЕМ

Индустрији меса „Чока“ ових дана из Аустрије допремљен је комплетан нов расхладни систем. Реч је о компанији „York“ која послује у саставу међународног конзорцијума, са којима је пословодство „Чоке“ потписало уговор о куповини и монтажи савременог система за хлађење. – У старој индустрији меса „Чока“ расхладни систем био је потпуно дотрајао и уништен, а погонско средство био је забрањени амонит. Систем чија монтажа је у току под надзором Аустријанаца је најмодернији расхладни систем који се примењује у прехранбеним индустријама. Компјутеризован је и руковођење њиме је аутоматско без људског надзора. Хлађење се врши фреоном са

гликолом као расхладним медијем. Цео систем који се састоји од такозваног језгра и неколико километара цеви је конструисан по највишим европским стандардима. Еколошки је потпуно безбедан за човека и околину, без опасности од изливања гаса и код великих хаварија.

Комплетна монтажа трајаће око два месеца, за које време ће се финализовати и остали започети послови у реконструкцији кланице, па се очекује да фабрика буде спремна за почетак производње септембра месеца ове године, – кажу за „Чоканску хронику“ у Индустрији меса „Чока“.

Н. К.

ИДÉN IS LESZ KISBÍRÓ FESZTIVÁL CSÓKÁN

Мájus közepén már második alkalommal tartott ülést a Csókai Kisbírók Művelődési-Történeli Társasága. Alig hogy tavaly nyáron befejeződött a nagysikerű Kisbírók I. Nemzetközi Fesztiválja, a szervezőbizottság tagjai a nagy visszhangot kiváltó esemény lebonyolítása alkalmával szerzett tapasztalatokat figyelembe véve, azonnal hozzálátott a következő fesztivál előkészítéséhez. Számos új ötlettel rukkoltak elő a szervezőbizottság tagjai, az egyik jelentős változtatás a fesztivál időtartamának három napra való kibővítése lesz. A javaslat szerint pénteken kezdődne a fesztivál és vasárnap este zárulna. Pénteken és szombaton lennének a koncertek, és a dobosok képzése **Goran Evetović** tanár vezetésével.

A központi ünnepséget, a kisbírók fesztiválját, versengését vasárnap bonyolítanak le Csóka központjában. Ekkor vonulnának fel a zenekari és egyéb dobosok is. A tavalyi fesztivál alkalmával a dobosok utcai menetének nagy sikere volt. Az idei fesztivál iránt máris nagy az érdeklődés, a számítások szerint megkétszereződhet a fellépő kisbírók és dobosok száma. Idén a ter-

vek szerint szeptember második hétvégéjén rendezik meg a kisbírók fesztiválját.

Mivel időközben megtörtén a Csókai Kisbírók Művelődési-Történeli Társaságának polgárok egyesületeként való hivatalos bejegyzése, Goran Grbinnek a szervezőbizottság elnökének véleménye szerint, minden feltétellel adott, hogy legalább olyan sikeres fesztivált szerezzenek Csókán, mint amilyen tavaly volt. A szervezőbizottság tagjai: Igor Savičević, Marijana Golić, Jadranka Bo ović, Tóth Andrea, Vladimir Bogdanović, Danjela Savić, Mészáros Kornél, Mészáros Róbert, Márki Tamás, Mario Zarić, Kiss Beáta, Borislav Vučković, Boris Ilić és Boros József, arra kéri a vállalatokat és vállalkozókat, hogy minden tőlük telhető módon támogassák a kisbírók idei fesztiváljának megrendezését.

A szervezőbizottság ambiciózus tagjai kellemes és látványos program kidolgozásán fáradoznak, hogy szeptember második hetének végén sorra kerülő fesztivál maradó zenei és egyéb élményt nyújtson minden résztvevő és érdeklődő számára.

G. J.

ДОБОШАРИ И ОВЕ ГОДИНЕ У ЧОКИ

Средином маја одржала се Друга седница Управног одбора Културно Историјског Удружења „Чокански добошари“. Од самог дана прошлогодишњих добошара, заједно са прошлогодишњим припремама, екипа која је радила на организовању фестивала наставила је са окупљањима и договорима за организацију следеће манифестације. Јављају се и нове идеје и предлози да овогодишњи фестивал проширимо на три дана, тј. цео викенд, где би се у петак и суботу одржали концерти и школа бубњара коју би предводио проф. Горан Еветовић, а у недељу би се одржала сама централна манифестација, такмичење добошара и поворка бубњара у којој очекујемо дупло више учесника. Управни одбор ће се и даље

састајати и по мањим одборима полако радити припреме за фестивал који се ове године планира за други викенд у септембру. С обзиром да смо се регистровани као Удружење грађана, тј. Културно Историјско Удружење „Чокански добошари“, а велики успех од прошле године и пре свега задовољство грађана Чоке и околине, као и гостију који су нас посетили, подстиче нас да се потрудимо у овој години да посао који нам је додељен обавимо још боље, а како каже председник Управног одбора Горан Грбин „...ако остваримо и прошлогодишњи успех, бићемо задовољни...“. Овим путем позивамо фирме и предузетнике који су заинтересовани на било који начин да помогну остваривању овогодишњег

фестивала да се јаве неком од чланова Управног одбора који чине – Горан Грбин, Игор Савићевић, Маријана Голић, Јадранка Божовић, Андреа Тот, Владимир Богдановић, Данијела Савић, Корнел Месарош, Роберт Месарош, Тамаш Марки, Марио Зарић, Беата Киш, Борислав Вучковић, Јожеф Борош и Борис Илић.

Организатори фестивала добошара и чланови Управног одбора К.И.У. „Чокански добошари“ обећавају вам добар провод другог викенда у септембру, добру забаву, пријатно дружење, добру музику, пуно бубњара и добошара, ако не исто као прошле године, онда и боље.

Д.С.

A NŐK TUDJÁK HOGYAN, DE...

Megnövelni a nők számát a döntéshozatalok minden szintjén

A kérdés valójában így hangzik: „Miért kellene a nők a politikában?” Valójában miért is kellene nők a politikában? Minden hely egyaránt fenn van tartva nőknek és férfiaknak is, ahol döntéseket hoznak, így politikaiakat is. Miért? Nagyon egyszerű a válasz. Azért, mert mindezek a kérdések és döntések mindannyiunk életét érintik! Országunk minden második lakosa nő! A nők és a férfiak különböző életet élnek, életükben más a fontossági sorrend. És ez így van jól. Ezen okból fontos, hogy azon döntések, amelyek mindannyiunk életére hatással vannak, különböző szempontokról legyenek megvizsgálva, vagyis mindkét fél oldaláról. Vajon az a nő, aki képes a családi kasszát felügyelni, aki képes még a semmiből is valamit teremteni, vajon épp ő ne lenne képes munkaszervezetet, vagy éppen egy községet és annak költségvetését eligazgatni? A gond az,

hogy nincs elég nő a politikában, az a kevés pedig aki arra vállalkozott, hogy részt vegyen benne, túl kevés ahhoz, hogy bármilyen komoly változást kezdeményezzen. A nők száma a döntéshozatalokban nem fog spontán megnövekedni. Ezért létezik a törvény által meghatározott szám, amely biztosítja a nők bizonyos számának a lehetőségét, hogy részt vegyen a döntéshozatalban.

Harc a nők ellen elkövetett erőszak ellen

Az élet egészen másként fest, ha nőként él ma szerbiában. Mit tehet a nő? Elsősorban rámutathat azokra a problémákra, melyeket eddig a szőnyeg alá söpörtek, hiszen azok nem voltak eléggé fontosak a férfiak szempontjából. Ilyen például a családon belüli erőszak. A nők azért kellene, hogy harcoljanak és végre elérjék, hogy ezek a témák is tárgyai legyenek a vitáknak. Annak érdekében kell kiállniuk, hogy a családon belüli

erőszak, úgy a fizikai, mint a pszichikai büntetést vonjon maga után. Olyan tevékenységeket kell kezdeményezni, melyek felkészítik a lakosokat az erőszak jeleinek felismerésére.

A nők gazdasági helyzetének megerősítése

Tudták azt, hogy Szerbiában a lakosok 52% nő, mely közül csupán 1%-nak van saját tulajdona!!! Éppen ez az oka annak, hogy a legtöbb nő még mindig anyagilag alárendelt helyzetben él, valamint annak, hogy még mindig létezik a diszkriminációnak mindenféle formája, így az erőszak is.

Még valamikor a múlt század közepén Mary Robinson ezt mondta: „Az a társadalom, melyben nem hallatszik a nők hangja, nem kevésbé nőies, de kevésbé emberi!”
A választás rajtunk áll...

K. G.

ЖЕНЕ ЗНАЈУ КАКО, АЛИ...

Повећан је броја жена на свим нивоима одлучивања

Уствари право питање гласи: „Зашто жене у политици?” Шта ће нам уопште више жена у политици? Сва места где се доносе одлуке, па и политичке, намењена су и женама и мушкарцима. Зашто? Врло једноставно – зато што се те одлуке тичу свих нас! Сваки други грађанин ове наше Србије је уствари грађанка! Жене и мушкарци живе различите животе и имају различите животне приоритете. И то је добро. Због тога и јесте важно да се одлуке које се тичу свих нас доносе на основу „угла гледања”, обе стране. Да ли је жена способна да води кућне финансије и да од „ничега” створи „нешто”, а да није способна да води буџет једне Радне организације или Општине? Проблем је у томе што нема довољан број жена у политици, па оне малобројне не могу покренути нешто озбиљније. Веће учешће жена у одлучивању не настаје спонтано. Зато постоје законске квоте, које треба да осигурају веће учешће жена на местима где се доносе одлуке.

Борба против насиља над женама

Живот изгледа потпуно другачије ако сте жена у данашњој

Србији. Шта то жене могу да ураде? Као најважније, могу да укажу на значај неких тема које се стално „гурају под тепих” пошто не спадају у „мушке” приоритете. Као на пример насиље у породици. Жене су ту да се боре да се и ове теме укључе у дискусије. Да се залажу да насиље у породици, како физичко тако и психичко, буде санкционисано. Треба спровести активности које ће се односити на едукацију суграђана/суграђанки да препознају све облике насиља.

Побољшање економског положаја жена

Да ли знате да у Србији у којој живи 52% жена, имовину у свом власништву има само 1% жена!!! Управо је то један од разлога због којег је велики број жена још увек у економски зависном положају и што и даље идемо постоје различити облици дискриминације, све до насиља.

Још средином прошлог века, Мери Робинсон је рекла: „Друштво у коме се не чује глас жена није мање женско, то друштво је мање људско!”

На нама је избор...

Гордана Керепеш

Хумана акција Форума жена

ОДЕЋА И ОБУЋА ЗА УГРОЖЕНЕ

Форум жена Демократске странке из Чоке организовао је још једну хуману акцију у коју су се укључиле и остале припаднице лепшег пола.

– Реч је о Акцији помоћи за кориснике Народне кухиње у Чоки, – каже Мирјана Марјанов чланица Форума. – Позвали смо све хумане људе да узму учешће у Акцији прикупљања одеће и обуће за ову групу социјално угрожених наших суграђана. У Акцији, која је била више него успешна, прикупљено је одевних предмета за све узрасте што је премашило потребе 150 корисника Народне кухиње. Свим абонентима Народне кухиње уручена је потребна одећа и обућа, коју су наше чланице пре расподеле, уредно опрале и испеглале, а сличне хумане акције Форум жена организовале и у будуће, – рекла је госпођа Марјанов.

Н. К.

KESZÉG KÁROLY EMLÉKEST

À Napló utolsó szerkesztőjére, Keszég Károlyra való megemlékezés alkalmából a padéi Takáts Rafael Magyar Kultúrkör idén is emlékestet szervezett. A kultúrkör udvarában megtartott műsor otthonias, meghitt hangulatot adott az egész eseménynek.

A vendégváltót az Önkéntes Tűzoltó Egyesület fúvós zenekara fűlbemászó ismert dallamokkal biztosította.

A „hivatalos” műsort a kultúrkör gyermektáncosai, somogyi táncokkal nyitották meg, majd utánuk a leánykórus csengő hangon szatmári dalokkal szórakoztatta a közönséget. Tóth Anita bácsfeketehegyi versmondó komoly témájú előadása elgondolkodtatta a hallgatókat.

A vegyes népdalkórus hangulattörő szerepe teljes mértékben érvényesült – vidám észak bánáti népdalokat adtak elő.

A tradicionálisan megszervezett Közegellenállás című riportpályázat értékelését és az eredmények kihirdetését Klemm József a Pro-Média újságíróiskola vezetője vállalta magára.

A folytatásban az egyre ismertebb Juhász zenekar gyömöri betyár nótákat játszott.

Az est félhomályában a csókai Móra Ferenc Művelődési Egyesület Rákóczi férfitársulatának együttesen rezgő férfias hangja szállt tova, megidézve korhely dalcsokor formájában Mikót a juhászt, aki bort iszik.

Végül de nem utolsósorban az est fénypontja a Telepi Rádió következtetett aktuális politikai szatírájával Heiner-

Telepi Rádió

mann Péter, Klemm József és Léphat Pál előadásában.

A tapsvihar elcsendesedése után Pintér Csaba a Takáts Rafael Magyar Kultúrkör elnöke a fellépőknek meg-

köszönte részvételüket a nézőknek pedig jelenlétüket.

Az emlékest éjszakába nyúló laza társalgással folytatódott.

Kerepesi Zsolt

A Nők Fórumának humanitárius akciója

LÁBBELI ÉS RUHANEMŰ A RÁSZORULTAKNAK

A csókai Demokrata Párt Női Fóruma még egy humanitárius akciót szervezett, amely kezdeményezéshez a „szebbik nem” több képviselője is csatlakozott.

„Azon személyeket szeretnénk volna így módon megsegíteni, akik a csókai népkonyha szolgáltatásait veszik igénybe. Felhívtuk a humánus lakosok figyelmét, hogy vegyenek részt ebben az akcióban, hogy minél több ruhát és lábbelít tudjunk összegyűjteni azoknak a lakosoknak, akik szociálisan valóban rászorultak a segítség ilyen formájára. A kezdeményezés igen sikeres volt, hiszen a rászorulóknak minden korosztályának sikerült megfelelő ruhaneműt gyűjteni, az összegyűlt adomány pedig jóval meghaladja azon 150 rászoruló igényeit, akik a népkonyha kedvezményezettjei. A Nők Fórumának tagjai az összegyűlt ruhákat szétosztás előtt gondosan kimosták és kivasalták. Hasonló kezdeményezéseket a jövőben is szívesen megszervezzük” – nyilatkozta Marjanov Mirjana, a Nők Fórumának tagja. N. K.

СПАСОВДАН ВЕРСКИ ПРАЗНИК У САНАДУ

Фијакерска поворка санадским улицама и шатори са играчкама, шареним колачима и другим слаткишима у непосредној близини Цркве били су незаобилазна кореографија овог верског, као и других сличних народних свечаности.

Санад слави своју црквену славу десети пут за редом и, по речима нашег саговорника

Санад је прославио свој верски празник Спасовдан односно Вознесење Господње, у присуству великог броја свештеника и грађана, свечаном литургијом у Храму Вознесење Господње и литијом око храма започетом у 9:00 часова. Литија је заустављана на уласцима у цркву, како би била одржана молитва. У четири сата поподне служено је вечерње и приређен је обред резања колача, такође у присуству импозантног броја свештеника и грађана.

Небојше Вукчевића, једног од организатора прославе, нема разлога да се ова лепа традиција икада прекине, тим пре што се и млађи нараштај радо укључује у организацију свог празника.

Наш народ Спасовдан слави из два разлога, један је религијски а други је овоземаљски када се прима плата. Обзиром на то какве су нам плате и ко их прима, каже народ, овај први разлог слава је много свечанији, веселији и масовнији. М.Ч.

ÓVODÁSOK SZINJÁTSZÓ TALÁLKOZÓJA CSÓKÁN

„Nem az a fontos, hogy a madár hányat csap a szárnyával, hanem hogy íve legyen a repülésnek”

(Pilinszky János)

Május 16-án Csóka adott otthont a X/2 Vajdasági Magyar Óvodások Színjátzó Találkozójának. A hagyományra vált, rendezvény szervezésében az Öröm Iskoláskor Előtti Intézmény mellett a Móra Ferenc Művelődési Egyesület, és természetesen a Vajdasági Magyar Óvodapedagógus Egyesület is részt vett.

13 település óvodásai látogattak el városunkba, reggel 9 órától érkeztek vendégeink. Egy-egy fellépő csoportot a Móra Ferenc ME asszonykórusának és kézimunkacsoportjának tagjai kalauzoltak a nap folyamán. Minden csoport számára szobát biztosítottunk óvodánkban, ahol átöltözhetek jelmezeikbe, majd az intézmény ebédlőjében uzsonnát kaptak a gyerekek és kísérőik.

10 órákor kezdődött a színjátzó találkozó a Művelődési Házban, ahol a jelenlevő közönség elsőként ízelítőt

Prusina Ilona és Petrović Eszter óvónők készítettek fel őket. A csókai Öröm Óvodához tartozó Szanád település szerb ajkú csoportja is bemutatkozott Kolo, kolo... című Jovanov Vukica és Števanov Danijela óvónők által koreografált játékkal. A feketetői gyermekek Az elveszett hegedű című mesét vitték színpadra Tóth Erika óvónő vezetésével.

Nagy sikert aratott a temeriniek Ludas Matyija is, amellyel Györgyei Gizella és Szakács Edit óvónők csoportja mutatkozott be. A kiskakas gyémánt félkrajcárja című mese dramatizációját Fullajtár Mária és Bocsa Ildikó szenttamási óvónők csoportja mutatta be. Igazi vásári hangulatot teremtettek a magyarkanizsai pajtások, Vajda Mária óvónő csoportja, ezt követően pedig az óbecseiek Mese az erdőből című mesedramatizációval kedveskedtek a jelenlevőknek,

Császár a trónon

gyémánt félkrajcárja című mesét mutatták be, amelyre óvónőjükkal, Ágoston Ottiliával készültek fel. A gyerekek színvonalas színpadi játékát ékezebbé tette a gazdag és színes díszlet, amely a helyi óvónők keze munkáját dicséri, kik önzetlenül segítettek a csoport felkészülését a kellemek és a díszlet elkészítésével. A színpadi ruhák zömét Visi Piroksa néni, óvodánk dolgozója varrta, valamint a fellépő gyerekek szülei is hozzájárultak a jelmezek biztosításához.

A rendezvényt a kishegyesi Pán Péter I.E.I óvodásainak Tollfosztó-néphagyományörző dramatikus játéka zárta, amely méltó megkoronázása volt ennek a csodálatos rendezvénynek. Janó Mária, Petri Petronella és Tumbász L. Kornélia óvónők készítettek fel a gyerekeket.

Óttagú zsűri kísérette figyelemmel a fellépő csoportokat Zadravec Teréz (Magyarország – Gödöllő), Bartha

Júlia, Lódi Andrea, Szécsi Viktória és Szőke Anna személyében.

A gyerekek emléklapot és agyagból készült, az óvoda szimbólumával ellátott medált kaptak ajándékba, a felkészítő óvónők pedig a csókai Hézsó Anna óvónő készítette faliképet. Az ajándékokat minden műsorszám után Anna óvónő és Süli Dorottya diáklány adták át a csoport felkészítőjének.

A gyerekeket fellépésüket követően ebéddel és üdítővel vendégelte meg az intézmény, majd az óvoda játszótérén kedvükre játszhattak, eképp levezetve a fellépés izgalmait.

A színpadra lépőkön kívül a rendezvényre ellátogattak a környező óvodák igazgatói és óvónői is. Egy-egy ilyen találkozó mindig jó alkalom arra, hogy szakmai tapasztalatcserére és kellemes beszélgetésekre is sor kerüljön. A vendégek visszajelzéseiből megtudtuk, hogy a csókaiak nem vallottak szégyent, városunkban/

óvodánkban mindenki kellemesen érezte magát, szívélyes fogadtatásban és törődésben részesültek a hozzánk látogatók. Ez arra biztat bennünket, hogy az idei példát követve az elkövetkező évek egyikén újra vállaljuk a házigazda szerepét.

A műsorszámokat bekonferálta és a rendezvényt Tóth Edit vezette.

A találkozó sikeres lebonyolításában segítségünkre voltak szolgáltatásaikkal és adományaikkal az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest), Tartományi Oktatási és Művelődési Titkárság, Kishegyes Község Önkormányzata, Csóka község Önkormányzata, a Dohánygyár, a Földműves Szövetkezet, Móra Ferenc ME, Művelődési és Oktatási központ, Lendvai virágüzlet, Minimarket üzlethálózat, a VMSZ körzeti szervezete. Ezúton is köszönet érte.

Óvónők csoportja
Öröm I.E.I.

Lakodalmas jelenet

kapott Csóka város gyermekfolklórjából: a Móra Ferenc ME gyermek-táncscsoportja lakodalmos népszokásokat bemutató népi gyermekjátékkal kedveskedett a megjelenteknek. A bemutatkozó csoportot Vas Brezovszki Tímea készítette fel. Ezt követően Mirjana Marjanov, Csóka polgármester helyettese és Árok József, a csókai képviselő-testület elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd Szőke Anna a Vajdasági Magyar Óvodapedagógusok Egyesületének elnöke szívet melegengető szavaival megnyitotta a X/2 Vajdasági Magyar Óvodások Színjátzó Találkozóját, amelynek idén egy Pilinszky idézet volt a mottója: „Nem az a fontos, hogy a madár hányat csap a szárnyával, hanem hogy íve legyen a repülésnek”

Elsőként az újvidéki Radosno Detinjstvo I.E.I óvodásai léptek színpadra „A buták versenye” – magyar népmese dramatizációval, amelyre

amelyre Pál Erzsébet óvónő készítette fel a gyerekeket.

Az adai óvodások színpadi játékába óvónőjük Sóti Éva is bekapcsolódott, A csillagszemű juhász magyar népmesét adták elő. A szomszédos Zentáról a Hőfehérke Óvoda Margaréta épületéből Kopasz Ildikó óvónő és csoportja érkezett, kik Móra Ferenc: Sündisznócska lovagol című meséjét játszották el.

A horgosiak a fellépők számát tekintve egyedi produkcióval léptek sikeresen színpadra, mindössze négy gyermek mutatta be a Vacsora című dramatizációt, amelyre Dancsó Éva óvónő készítette fel a gyerekeket. Zöldi Rita óvónő Adorjánról hozta el csoportját, kik a Kacor király című Benedek Elek mesét jelenítették meg.

Ezt követően léptek színpadra a házigazda csókai óvodások. Intézményünket a Gomba végzős nagycsoport képviselte, kik A kiskakas

Tollfosztók

Сустрет позоришних нада у Чоки

МАЛИ ГЛУМЦИ ОДУШЕВИЛИ

12. војвођанска смотра позоришног стваралаштва предшколских установа на мађарском језику у организацији Удружења просветних радника Мађара Војводине, предшколске установе „Радост“ из Чоке и Културно уметничког друштва „Мора Ференц“, одржана је у Великој сали Дома културе у Чоки 16. маја ове године.

На смотри је учествовало око 250 деце, малих глумаца од којих ће сигурно неко закорачити и на „даске које живот значе“ када се буде опредељивао за животни позив. Клинци и клинцезе из Новог Сада, Црне Баре, Темерина, Србобрана, Кањиже, Бечеја, Аде, Сенте, Хоргоша, Адорјана, Малог Иђоша и Чоке смејивали су се на позорници показујући своје глумачко умеће и изазивајући одушевљење присутног аудиторијума.

Гости на Смотри били су малишани из Санада који су извели сплет српских народних игара „Коло, коло...“ под вођством и кореографијом васпитачица Вукице Јованов и Данијеле Стеванов.

Учеснике ове Смотре поздравили су заменик председника Општине Чока, Мирјана Марјанов и Председник Скупштине општине, Јожеф Арок, а у гостопримство домаћина из Предшколске установе „Радост“ сви су се уверили за време и после ове манифестације.

Смотру су помогли Општина Чока, КОЦ „Чока“ Пекара „Арок“, Земљорадничка задруга „Чока“, Дуванска индустрија „Чока“, „Мини-маркет“, Цвећара „Лендвап“ и Окружни одбор Савеза војвођанских Мађара.

Н. К.

Хáзиállаттетемек фертóзéssel фенегетнек

SZANÁD HATÁRÁBAN MÁR MESSZIRŐL BÚZLIK A DÖGTEMETŐ

Szanádtól nem messze a Budzsákban, a holt Tisza partján van egy nagyméretű gödör, ahová a falusiak kihordják az elhullott háziállatok tetemét. A rothadó disznók, felfújódott tehenek bűzét messzire viszi a szél. A látvány, az „élmény” annyira döbbenetes, hogy néhány percnel tovább senki sem képes elviselni a gyomor-felfordító bűzt. A bajt tetézi, hogy a tetemek egy része a gödör partján oszlik, akik idehozták, nem vették a fáradságot, hogy legalább belökjék a 2-3 méter mély üregbe. A szétdobált döggökből éhes kóbor ebek lakmáроznak, széthúzzák az oszlásnak indult maradványokat.

dobnak ki. Nem tudni milyen betegség végzett az állatokkal, mekkora potenciális fertőzést jelentenek a vadállatokra és azokom keresztül a háziállatokra, és nem utolsó sorban az emberre nézve.

A vadászok a határt járva rendszeresen találnak elhullott vadállatok, madarakat, amelyek minden jel szerint mérgezés áldozataivá váltak. Ismét csak a lelkiismeretlen polgárok okolhatók a jelentős vadkárért. Széles körben elterjedt a Furadán nevű csá-vázószér, a melegvérű állatok azonnali pusztulást okozó rovarölő szernek a használata. Egyes információk szerint a tavaszi kukaricavetéseknek

AZ ÁLLATI EREDETŰ HULLADÉK KOMPOSZTÁLÁSA

Komposztálással (szerves hulladék átalakítása trágyázásra alkalmas anyaggá) természetes eljárással meg lehet szabadulni, hasznossá lehet tenni az állati eredetű szerves hulladékot, a házi állatok tetemeit is. A szerves hulladék lebomlása különleges baktériumok segítségével egy másfél hónapig tart. A végtermék is természetes, trágyázásra alkalmas humusz. A hagyományos műtrágyától háromszor töményebb trágya keletkezik. Az USA-ban már évtizedek óta több ezer farmon alkalmazzák az állati tetemek jól bevált komposztálási módszerét. Az állati tetemek elégetése tilos, mivel rendkívül környezetszennyező.

Ezzel szemben a komposztálás teljes mértékben biztonságos, mivel mezőgazdasági növényi hulladékokat, istállótrágyát és feketeföldet használnak. A módszer előnye az alacsony költség, az állati betegségek terjedésének a megakadályozása és biológiailag hasznos végtermék előállítás. Hazánkban is folynak már kísérletek a módszer bevezetésére, amely megoldást jelentene a szanádi és hozzá hasonló dögtemetőkre.

A csókai községi képviselő-testület tavaly évi, december 29-ei döntése alapján meg kell szervezni az úgynevezett állathigiéniai szolgálatot, vagyis újja kell szervezni az egykori szintérszolgálatot. A határozatot meghozó testület hat hónapot hagyott jóvá a szolgálat megalakítására, amelynek feladata lenne az állati eredetű hulladékok, tetemek összegyűjtése, szállítása és megsemmisítése. Mindezt oly módon, hogy semmilyen formában ne kerüljön veszélybe sem a lakosság, sem pedig a háziállatok egészsége. A szolgálat létrehozására megszabott fél éves határidő hamarosan lejár. A szanádihoz hasonló rendezetlen dögtemetők sürgetővé tették a szolgálat megalakítását, amelyre azonban már alig maradt néhány hét.

Sajnos a felelőtlen, a rossz szokásoktól szabadulni nem, vagy nagyon nehezen tudó egyének viselkedése, az elhullott háziállatok szétdobálása, komoly kockázatot jelent a környezetre, az állatvilágra és magára az emberre is, magában hordozza fertőzés lehetőségét. Leggyakrabban állatorvos sem látta azokat az elpusztult négy lábúakat, amelyeket egyszerűen az út menti árkokba, vagy a szanádihoz hasonló dögtemetőbe, vagy mellé

közel a felénél alkalmazzák a csókai gazdák is ezt a hatásában első kategóriának számító rendkívül erős mérget. Vetéskor sajnos nem járnak el elég körültekintően és a parcellák végén vetés után otthagyják az elhullott mérgezett magokat, amelyből 1-2 szem is elég, ahhoz hogy egy fácán vagy vadkacsa elpusztuljon.

A felsorolt problémák megoldására sajnos nem elegendő előírásokat, rendeleteket, törvényeket hozni, a polgárok felfogásán, öntudatán kellene javítani. Mit lehet ilyen körülmények között tenni?

A mezőgazdaságban dolgozók képzésétől kezdve a fiatal generációk nevelésén át a civil szervezetek, önkéntesek, természetjárók, cserkészek stb. bevonásával széleskörű felvilágosító kampányt kellene folytatni. A vadállatokra rendkívül mérgező szerek helyett korszerűbb, kevésbé ártalmas készítmények bevezetésére van szükség. A környezetvédelem és az élet számos más területén nagyon lassan halad az európai normák átvétele és elsajátítása. A dögtemetők és agresszív vegyszerek kiiktatásának már megtalálták a módját, csak alkalmazni kellene.

G. J.

ЦРКОТИНЕ ПРЕТЕ ЗАРАЗОМ

У Буцаку, недалеко од Санада налази се неуређена и урушена рупа, која би требало да представља сточно гробље, и у којој су бачене угинуле домаће животиње (неколико свиња, неколико оваца и једна крава), која је при томе пуна разног биолошког отпадног материјала од ко зна када, па је реална застрашујућа могућност заразне експлозије. Да слика буде још страшнија, угинула крва се налази тик поред ивице ове «гробнице» и препуштена је псима луталицама и другим животињама.

Скупштинском одлуком од 29. децембра прошле године треба да се организује зоохигијенска служба, која ће обављати послове уклањања, транспорта и уништења отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по људе, друге животиње, или животну средину. Назначени послови, по овој одлуци, поверени су ЈКП «Чока», а биће финансирани из бу ета општине. Зоохигијенска служба је дужна да оспособи и организује рад на свим сточним гробљима на територији општине Чока. Локална самоуправа ће наведене обавезе регулисати посебним уговорима у року од 6 месеци од дана доношења ове скупштинске одлуке.

Због ниске свести, поједини грађани понашају се крајње неодговорно и загађени биолошки отпад бацају, малтене, испред своје или, још горе, комшијске куће, неразвијалији о својој одговорности и могућим несагледивим последицама по здравље људи и жи-

КОМПОСТАЦИЈА ОТПАДА АНИМАЛНОГ ПОРЕКЛА

Компостацијом (компостирање је аеробна, термофилна разградња твари из које се добија хумус) на сасвим природан начин решава се проблем отпада анималног порекла (угинућа домаћих и дивљих животиња и отпада прехранбених индустрија).

Овај поступак обухвата природно разлагање отпада анималног порекла који обично траје 30-45 дана. Ради се уз помоћ специјалних бактерија разлагача и обухвата сасвим природан ток процеса, а као крајњи производ добија се природно ђубриво високе биолошке вредности. Ово ђубриво је три пута квалитетније у биолошком смислу од класичног вештачког ђубрива НПК 15:15:15.

Порекло ове технологије је из САД где се већ на 9000 фарми компостирају угинућа из сопствених стаја и датира од пре 30-ак година. Показавши се као веома успешан процес, почео се примењивати и у свим развијеним земљама света. У истим земљама, од пре 10 година поступак топлог уништавања анималног отпада забрањен је јер представља велико загађење животне средине.

Насупрот томе, компостација је потпуно безбедна по животну околину, јер се у поступку користе целулозни отпади из ратарске индустрије, стајско ђубриво и земља црница. Предности ове технологије су: ниска улагања, спречавање ширења заразних болести и добијање производа високе биолошке вредности.

У нашој земљи примена ове технологије је у зачетку, урађен је пилот пројекат и након анализе хумуса, резултати ће бити доступни јавности.

вотиња. Поред тога, ловци упозоравају на честа угинућа дивљачи у атару општине Чока, што указује на неупућено или неодговорно коришћење фурада (пестицида из прве групе отрова) којим се третира, на 40% обрадиве површине, семенски кукуруз, и који је фаталан за дивљач.

Овакве проблеме не може решавати ни политика, ни закони, ни уредбе, већ највише свест грађана. Поставља се питање, шта чинити?

Школским ваннаставним активностима вратити значај при-

мењене заштите животне околине реорганизацијом извиђача и феријалаца, едукацијом омладине али и старијих у области заштите животне средине.

Међутим, и савремене технологије такође треба усвајати образовањима и едукацијама од за то овлашћених установа, тим пре, што нашој држави у сегменту пољопривреде и екологије предстоје највећа прилагођавања са законима и прописима Европске Уније.

М.Ч.

ПОБЕДИТИ

СТРЕС

Стрес потиче од енглеске речи STRESS која дословце значи ударац. Обично настаје када човек не може да испуни захтеве-менталне, емотивне или физичке-који су пред њега постављени. Често не можемо да изађемо на крај са свакодневним обавезама, трзавицама, конфликтима, проблемима и често због тога осећамо забринутост, узнемиреност, панику, исцрпљени смо, нерасположени. Скоро сваки други запослени човек има проблема на послу, малу плату, кредит који једва исплаћује, а често је то деци тешко објаснити, јер и њима треба епарац, патике, дукс, свеска, књига... Поред ових стресних ситуација настаје и замор који се јавља због неправилног положаја вратног дела кичме и померања првог вратног пршљена. Овај пршљен обавија продужену мождину у којој се налазе центри за

будност, мотивацију, концентрацију и расположење.

Да ли нам је сада јасније одакле настају главобоља, убрзан рад срца, болови у врату, желуцу, несаница, раздражљивост, слаба концентрација, нерасположење итд.

Иако не можемо тотално да уклонимо стрес из нашег живота, за то су нам потребне заиста велике моћи, можемо барем да га ублажимо, да му се супротставимо, а неко ће можда успети да га победи. Ево нашег савета:

За почетак покушајте да смањите дневне обавезе.

1. Дан започните доручком и природним соком, а не кафеом и цигаретом.

2. Бар два пута недељно вежбајте, окрените се неком спорту, трчите, шетајте возите бицикл.

3. Проводите више времена на свежем ваздуху

4. Приуштите себи масажу тела од стране стручњака барем једном месечно.

5. Обрадујте свој организам са пуно витамина у виду свежег воћа и поврћа.

6. Држање тела такође треба кориговати. Главу без подизања браде повући у назад као да додирујемо невидљиви зид. Повремено треба устати, опустити рамена и повући их у назад тако да се лопатице дотакну. Ноћу је најбоље спавати на страни и пазити да лакат не буде изнад рамена.

7. Нека Вам је са срећом у нади да ћете победити стрес, а ако ништа од овога не буде успешно, остаје нам сањарење или једно добро ћаскање уз кафе са драгом особом.

ИСТОРИЈА ШКОЛСТВА У ЧОКИ

Као што већина Чокана зна, први писани помен наше варошице сеже у далеку 1247. годину, када се јавља под, вероватно, личним именом Чака, мада постоји и теорија, да је насеље добило име и по врсти птице. По Шаму Боровском, Чака је тада регистрована као дедовина чанадског племена.

У средњем веку, Чака је имала више власника. Први је био палатин (жупан) Понграц, син темишварског бана Келеменеша (1256. године); а наследио га је Томислав 1280. године.

11. априла, 1337. Чоку купују породице Телекди (део према ливадама) и Макофалви (према Тиси). 1469. године власници Чоке су удовице Алберта Шевењхазија и Телекди Леринца, а затим је купује Шерјени-Орош Ласло. 1508. године, Чака је власништво Телекди Иштвана, а 1561. године насеље од његовог унука Михаља, одузима државни ишпан (палатин) Надашди Иштван због непослушности, и поклања је Корачоњи Ласлу.

До почетка 18. века, не може се пратити развој просветно-образовног система, којег у организованом смислу није ни било.

Васпитање деце у Чоки, али и у свим другим местима у Банату турског времена, везивало се пре свега за свештенство хришћанских цркава, односно за кућно васпитање и образовање. Најмлађи су прве кораке у васпитно-образовном смислу добијали од својих најближих. Њихови родитељи и остали укућани су их учили народним епским песмама, изрекама, загонеткама... Деца су слушала приче о својим прецима, Славама, свадбама, легендама и подвизима из ратова и буна, појединих чланова породице. Неретко, неки од њих би научили "Оченаш" и "Вјерују", а касније, када би одрасли, још понеку молитву, или чак Тропар. Мало њих је знало да чита и пише. Прва слова, деца су углавном учила од месног свештеника.

Одмах по истеривању Турака из Баната, митрополит Мојсије Петровић започиње мисију ширења писмености међу народом. Заложено се за довођење руског учитеља Максима Суворова, и успео у својој намери да га доведе у ове крајеве 1726. године. Максим је основао школе за одрасле, из којих су регрутовани први учитељи.

С обзиром на чињеницу да је финансијска ситуација српског народа у Банату била веома лоша, те да су просветне прилике у многоме зависиле од добре воље појединих свештеника и вероучитеља, Срби су помоћ потражили од актуелне власти Хабзбурга, која се односила на разрезивање пореза у корист издржавања учитеља и подизања нових школа. Наравно, помоћ нису добили, па су били приморани да на црквеним Саборима 1744., 1748. и 1769. године буквално нареде својим епископима, да у својим епархи-

јама подигну и, у реду одржавају, српске вероисповедне школе, како знају и умеју.

По деловодном протоколу из 1715. године, забележено је постојање импровизованог система образовања, где се наводи свештеник Арса Радивојевић, који има по налогу темишварског епископа и протопрезвитера, обилазити села око Чоке, која нису имала свештенике, и деловати саветодавно и васпитно-морално, чак и политички! Свештеници су ишли буквално од куће до куће, и на тај начин неговали друштвено-историјску свест и успомену на значајне људе и догађаје из српске историје. Чака је прву школску зграду добила 1760. године. Била је то ниска, од черпића направљена кућа, неугледна и покривена шиндром. Налазила се тик поред Храма Светог Архангела Гаврила, који је након петнаестак година срушен. Потом је на истом месту саграђен нови Храм од чврстог материјала, који и данас одолева времену. Имена првих учитеља, скромног образовања, помињемо са великим поштовањем и жељом да се њихова несебичност, племенитост и ентузијазам никада не забораве. Јоса Тодоровић из Чоке, Тодор Брановачки из Сенте, Велимир Лазић и Коста Лазић, обојица из Шурјана, затим Алекса Николић из Темишвара, били су углавном и појци (чтеци) у Храму. Забележено је и то, да је Тодор Брановачки, годишње добијао за службовање у Чоки: 84 форинте; 12 "метери" пшенице; 12 "метери" кукуруза; 25 "фунти" соли; 6 "фунти" свећа; 1 "хват" дрва; 6 "хвати" сламе и 2,5 катастарских јутара земље на уживање. Чака је у то време имала 99 деце, стасале за школовање, али их је само 37-ро учило школу.

До седме деценије осамнаестог века, деца су углавном учила само да читају и пишу. Књиге, које су користили, били су: Часловац, Катехизис и Псалтир. Посебна књига из које су учили читање, био је "Буквар" Теофана Прокоповића из 1734. године, којег је 1774. године заменио "Буквар" штампан у Бечу на српском и немачком језику, што је било у складу са политиком германизације. "Калиграфија" Захарија Орфелина је коришћена приликом учења лепог писања. Озбиљнији рад на развоју српских школа у Банату започео је темишварски епископ Викентије Јовановић Видак, у пројекту упућеном 1764. године председнику царско-краљевске Министарско-банковне дворске депутације грофу Хацфелду. По том акту, одлучено је да се школе оснивају и додатно финансирају из финансијских средстава Монархије и месних црквених одбора.

1779. године, са припајањем Баната Мађарској, мења се слика становништва. Власник поседа постаје Леринц Марцибањи, који за Чоку тада плаћа 95.500 форинти на Првој отвореној царској аукцији ко-

морских добара у Бечу 1782. године. Почине насељавање Мађара.

Године 1800. почиње са радом католичка вероисповедна школа на мађарском језику. Градња Храма Светог Тројства је трајала нешто дуже него што се мислило, готово током целе прве деценије деветнаестог века. Стога је и школска зграда изграђена тек 1814. године.

У летописима ХИСТОРИАЕ ДОМУС, налазе се штурни подаци о вероисповедној школи на мађарском језику, коју похађају сва деца узраста од 6 година, па на више, где се уче писању, читању и рачуну; затим молитвама и веронауци, као примарним и обавезним предметима. Школска зграда се налазила преко пута Храма Светог Тројства. Учитељи ове школе су били углавном свештеници Храма, али и школовани учитељи из Сегедина.

1849. године, након Закона о националностима, Угарска влада доноси и Закон о Народним школама. Он прописује обавезно основно образовање деце од 6 до 12 године, а наредне три године учење пофторне школе, која је трајала недељно од 2 до 5 школских часа. Осамдесетих година деветнаестог века, поштрава се надзор школских инспектора по школама у Банату, а готово све римокатоличке вероисповедне школе постају Народне школе, док се у исто време школске зграде предају Општини у власништво.

1892. зграда српске православне вероисповедне школе нестаје у пожару, који је захватио и торањ Храма Св. Арх. Гаврила.

Завештајним писмом од 28. јуна 1892. године, Борбељ Лажош и Хермина, једини наследници своје мајке Борбељ Францишке (рођене Отрокоци), удовице Борбељ Кароља, испуњавају последњу вољу своје мајке и поклањају зграду број 99. са окућницом од 1,44 јутра; и имовину од 27,14 катастарских јутара ораница чоканској општинској управи. Имала се користити искључиво за унапређење културног, верског и просветног живота мађарске омладине у Чоки! Кућа се, све до Другог светског рата, користила као школска зграда, где су мађарска деца до 1919. године похађала основну грађанску и вероисповедну школу. Међу првим учитељима се помињу: Хорват Јанош, Заводски Јанош и забавиља Пер Марија. 1919. године се отвара у просторијама задужбине јавна државна основна школа од шест разреда са забавиштем на мађарском и српском наставном језику.

Након Другог светског рата, образовна установа у Чоки прераста у потпуну осмогодишњу основну школу, која добија назив "Јован Поповић", по познатом књижевнику и револуционару из Кикинде.

И.С.

AZ OKTATÁS TÖRTÉNETE CSÓKÁN

Amint azt a legtöbb csókai tudja, településünkéről az első feljegyzések 1247-től datálhatóak. Városunk neve minden valószínűség szerint, a Chaka személynévből származik, habár létezik egy másik elmélet is, mely alapján feltételezhető, hogy a város nevét a csóka madárról kapta. Borovszki Samu feljegyzése alapján, pontos adataink vannak arról, hogy Chaka a Csanád törzs örökségéért volt bejegyezve.

A középkorban Csókának több tulajdonosa volt. Az első Pongrác palatinus volt, a Kelemenes temesvári bán fia (1256-ban), tőle Tomislav örökölte 1280-ban.

1337. április 11-én Csókát a Telegdi család vásárolta meg (a legelső felőli részét) valamint a Makófalvi család (a Tisza felőli részét). 1469-ben Csóka tulajdonosai Sövényházi Albert és Telegdi Lőrinc özvegyei, majd tőlük Serjeni Oros László veszi meg. 1508-ban a tulajdonos Telegdi István, majd 1561-ben, unokájától, Mihálytól az állami ispán elkobozza a birtokot, engedetlenség vádjá miatt, és Karácsonyi Lászlónak adományozza.

A XVIII. századig nem követhető nyomon az oktatási- és nevelő intézmények fejlődése, hiszen a rendszer nem működött és nem is létezett szervezett formában.

Csókán a gyerekek nevelése, mint minden más bánati településen a török időkben elsősorban az keresztény egyházak papságához kötődtek, illetve az oktatási-, nevelési munkát a házi tanítók látták el. A legfiatalabbak első lépéseit a tudás megszerzéséhez a szűkebb család segítette. Szüleik és családtagjaik tanították nekik a nép- illetve epikus költszet gyöngyszemeit, a szólásokat, közmondásokat, találósokat...

A gyerekek történeteket hallhattak eleikről, ünnepeikről, lakodalmaikról, legendákról, csatákban szerzett dicsőségekről illetve lázadásokról. Gyakran tanították meg a gyerekeknek az imádságokat, mint a Miatyánkat is. Közülük kevesen tanultak meg írni vagy olvasni. Az első betűket a gyerekek általában a helyi lelkésztől sajátították el.

A törökök kiűzetése után Bánátban Petrović Mojsije egyházi érsek egy új küldetésen vesz részt, mégpedig megkezdte az írásosság terjesztését a nép között. Az orosz tanár, Szuvorov Makszim az ő kezdeményezésére kerül területünkre 1726-ban. Makszim iskolákat alapított, ahol elsősorban felnőtt képzés folyt, majd ezekből az iskolákból kerültek ki a későbbi tanárok is.

Mivel a szerbek pénzügyi körülményei Bánátban nagyon rosszak volt, továbbá, mivel a tanítási lehetőségek elsősorban az egyes leköcsök, papok illetve hitoktatók jóindulatától függtek, a szerbek az aktuális hatalomtól kértek segítséget, a Habsburg háztól. Természetesen a Habsburgok elutasították a szerbek azon kérését, hogy az adóikból tanítókat pénzeljenek illetve új iskolák felépítésére költ-hessék, így arra kényszerültek, hogy az 1744-es, 1748-as és 1769-es egyházi zsinatokon, szó szerint megparancsolják saját püspökeiknek, hogy saját egyházmegyéikben építsenek illetve rendben tartsák a már meglévő szerb egyházi iskolákat, ahogy azt tudják illetve képesek rá.

Az 1715-ből fennmaradt működési protokoll szerint, már létezik az oktatási rendszer egy korai formája, hiszen a feljegyzések szerint Radi-

FOLYTATÁS A 10. OLDALON

AZ OKTATÁS TÖRTÉNETE CSÓKÁN

vojev Arsa szerzetes, a temesvári püspök utasítására járja a Csóka körüli településeket, azokat a helyeket, ahol nem volt pap, és ezeken a helyeken végez tanácsadói, nevelési, sőt még politikai tevékenységeket. A papok szó szerint házról házra jártak, és ily módon ápták a társadalmi-történelmi tudatot illetve a szerb történelem jelentős alakjainak és eseményeinek emlékeit.

Csóka 1760-ban kapta meg első iskolaépületét. Ez egy alacsony, vályogtéglából épített kis épület volt, zsindelettel. A Szent Gábor Arkangyal Templom közvetlen szomszédságában helyezkedett el, mely templomot 15 év múlva lerombolták. Ugyanezen a helyen épült fel az új templom, erősebb építőanyagból, mely még mindig ellenáll az időnek. Az első tanítók nevét nem feledhetjük, azokat, akiknek képzettsége alacsony szintű volt, de odaadásuk, nagylelkűségük és lelkesedésük soha sem merülhet feledésbe. Todorov Joco Csókáról, Branovački Todor Zentáról, Lazic Kosta és Velimir Surjából, Nikolic Aleksa Temesvárról. Feljegyezték, hogy Branovački Todor évente a Csókán végzett tevékenységéért a következő fizetséget kapta: 84 forint, 12 mázsa búza, 12 mázsa kukorica, 25 font só, 6 font virág, 1 öl fa, 6 öl szalma és 2,5 kataszteri föld hasznélvezetét. Ebben az időben Csókán 99 iskoláskorú gyermek élt, de csak 37 tanult iskolában.

A XVIII. század nyolcadik évtizedéig a gyerekek javarészt csak írni és olvasni tanultak. A könyvek, amelyeket használtak, az a Katekizmus illetve a Zsoltárok voltak. Külön könyvből tanultak olvasni, mégpedig Prokopovic Teofan Bukvar-jából, 1734-ből. Ezt váltotta fel az 1774-ben, Bécsben nyomtatott szerb és német nyelvű Ábécé-könyv, mely a politikai germanizáció szellemében készült. Orfelin Zakariás Kalligráfiját a szépírást oktatásakor használták.

A bánati iskolák jelentősebb fejlesztésén a temesvári püspök kezdett dolgozni, Jovanovic Vidak Vikentije, azzal a tervvel, amit 1764-ben, a királyi-császári miniszteri-bankári udvari küldöttnek, gróf Hatzfeldnek nyújtott át. Az az irat alapján eldöntötték, hogy iskolákat alapítsanak, illetve azokat a Monarchia kincstárából és a helyi egyházi választmány által finanszírozzák.

A bánati területek 1800-ban történő Magyarországhoz való csatlósásával megváltozik a lakosság nemzeti összetétele. A birtok tulajdonosa Marczibányi Lőrinc lesz, aki Csókáért 1782-ben Bécsben az Első Nyílt Császári Árverésen 95.500 forintot fizet. Ekkor kezdődik a magyarok betelepülése.

1800-ban megkezdődik a katolikus egyházi iskola magyar nyelven. A Szentháromság Tem-

plom felépítése a tervezettnél tovább tartott, szinte a XIX. század egész első évtizedében. Ebből az okból épült fel az iskolaépület csupán 1814-ben.

A HISTORIA DOMUS évkönyvben magyar nyelven találhatóak adatok az egyházi iskoláról. Ebbe az iskolába jár minden gyerek, aki 6 évnél idősebb. Írást, olvasást, számolást tanítanak, valamint imádságokat, hittant, alapvető és kötelező tantárgyakat.

Az iskolaépület a Szentháromság templommal szemben található. Az iskola tanítói elsősorban a templom lelkészei voltak, de iskolázott szege-di tanárok is részt vettek a munkában.

1849-ben, miután a magyar kormány törvényt hoz a nemzetiségekről, meghozza a törvényt az népiskolákról is. Iskolakötelezettséget ír elő a 6 és 10 év közötti gyermekek számára.

A XVIII. század nyolcvanas éveitől megszigorítják az iskolák ellenőrzését, így iskolabiztosok járnak az iskolákat Bánátnak. Minden római katolikus iskola népiskolává lesz, és ezzel együtt az iskolaépületek felügyelete a Községek hatáskörébe és tulajdonába kerülnek.

1892-ben a szerb ortodox egyházi iskola épülete tűzben megsemmisül, ugyanez a tűzeset rongálja meg a Szent Gábor Arkangyal Templom tornyát.

1892. június 28-án a hagyatéki levélnek eleget téve, Borbély Lajos és Hermina, az egyetlen örökösük anyjuknak, Borbély Franciskának (szül. Otrokóczy), Borbély Károly özvegyének, teljesítik utolsó kívánását és elajándékozzák a 99. szám alatt lévő házat a körülötte lévő 1,44 hold földdel, és a 27,14 kataszteri hold szántóval a csókai községi igazgatásnak. Az örökséget csak és kizárólag a csókai magyar ifjúsági élet művelődési, vallási és oktatási fejlesztésére lehet használni!

A házat, egészen a II. Világháborúig iskolaépületként használták, ahol a magyar gyerekek egészen 1919-ig járhattak polgári illetve egyházi iskolába. Az első tanítókként emlegetik Horváth Jánost, Závodszi Jánost és Per Máriát. 1919-ben az hagyatéki épületben nyílik meg az állami általános iskola, hat évfolyammal illetve óvodával magyar és szerb nyelven.

A II. Világháború után, a csókai oktatási intézmény teljes, nyolc évfolyamos általános iskolává fejlődik, melynek neve ettől az időtől Jovan Popovic, az ismert nagyikindai irodalmár és forradalmár után.

I.S.

ISMÉT ÚTON KICSINY FALUM REJTETT HANGJAI

Prologus – Korunk sokféleségében könnyen elveszítjük az értékeket. A ősi gyökerekhez való visszatérésnek megújító ereje van.

(Ruthner Judith)

Csóka nem az a hely ahol zajlanak az események. Olyan kisváros ahol az emberek csendben teszik a dolgukat, dolgoznak, tanulnak. Élik mindennapi szürke életüket.

A lelkes kitaró munka eredménye képen azonban mégis valaki odafigyelt tehetségeinre, tehetséges gyermekeinkre.

Sok éve működik Csókán a Calandrella B.H. Gyermekkar amely tagjai elsősorban a diákmisszió énekelnek nagy szeretettel, Both Erzsébet M. Kornélia nővér vezetésével.

Az Ő szakmailag megalapozott munkája és a gyermekek lelkesítő ereje indította a budapesti Gregorián Társaságot arra a gondolatra, hogy intenzív képzést és erőt adó élményeket nyújtson az együttesnek és kíséreinke.

A gyermek-kórus kíséreiént énektanárokat, karnagyokat hívtak. Így tehát az intenzív képzésen 2007. május 4-től 9-ig Vajdaságot képviselhetette a csókai Calandrella B.H. Gyermekkar valamint Újvidékről, Nagybecskerekéről, Nagyikindáról, Becséről, Magyarokizsáról, Zentáról velük együttműködő énektanárok és karnagyok

Szakmai képzés anyagát képezte a gregorián szemiológia, kórushangképzés, gregorián történet, liturgikai alapismeretek. Mindenki számára fontos volt, hogy első kézből kapják az

Együtt a csapat

likát, Kodály Zoltán Emlékmúzeumát, Liszt Ferenc Emlék-múzeumát, a Parlamentet. Résztvehetett a csapat minden tagja a Pannonia Sacra Általános Iskola reggeli áhitatán, majd egy-egy tanítási órára is ellátogattak, megismerkedve ezáltal az ottani tanítási módszerekkel.

A napi zsufolt programból eredő fáradtságot csak akkor vettük észre, amikor "haza" tértünk, ki-ki a saját szálláshelyére. A gyermekeket úgynevezett befogadó családoknál, a felnőtteket a Patrona Hungariae Gim-

likt, ahhoz, hogy ez a program teljes egészében megvalósuljon.

A csapat aki Vajdaságot képviselte úgy tudott elutazni, hogy az utazási költségekhez hozzájárult a Tartományi Oktatási és Művelődési Titkárság, Zenta város önkormányzati hivatala, Csókai Helyi Közösség Tanácsa és Csóka Község önkormányzati hivatala.

A gyermekkar kis énekesei és tanáraik az értékes ötnapos program után még szebb hangzással, tudatosabb intonációval és kifejező erővel fogják a gregorián énekeket és ennek hatására a zeneirodalom más darabjait is megszólaltatni.

A program ötletgazdájának értékes soraival zárnam beszámolómat:

„...Egyre szaporodnak azok a kórusok, akik fölismerik, hogy a gregorián nem más, mint énekelte imádság, amely nem a hallgatóság gyönyörködésére, előadásra, hanem egyenesen a liturgiára született, hogy az abban aktívan résztvevők hitét emeljék, mélyítsék. Világszerte és hazánkban is számtalan szép példát láthatunk, hogy a XX-XXI. század technikájának alkalmazásával a nyelvi, vagy egyéb nehézségeket áthidalják, és a gregoriánt visszaemelik oda, ahol született, a liturgiába.”

Ruthner Judith

názium kollégiumában helyezték el. A napi három étkezéstről a Patrona Hungariae Gimnázium és kollégium gondoskodott.

Sok jóakarató ember összefogására

Köszönet mindazoknak akik lehetővé tették, hogy ez a lelkes csapat megéleje ezt az élményt.

KTE

Bárdos Lajos Zenei Hetek egyik rendezvényén

TÖBB MINT 1000 ÁLTALÁNOS- ÉS KÖZÉPISKOLÁS DIÁK FUTOTT CSÓKA KÖZSÉGBEN

Az RTS hagyományos futóversenyén a Belgrad Rádió nagydíjért május 11-én, pénteken Csóka község minden általános- és középiskolájának több mint 1000 tanulója vett részt. Ponotosabban: a csókai Vegyészeti-Élelmiszeripari Középiskolából 212 tanuló, a padéi Szervó Mihály Általános Iskolából 180, a tiszaszentmiklósi Tihomir Ostojić Általános Iskolából 274 diák, a csókai Jovan Popović Általános Iskolából 470 tanuló versenyzett és vett részt Szerbia legfontosabb és a legnagyobb létszámú csoportokat megmozgató sporteseményén. Azok a tanulók futottak, akik szeretik a sportot és a versenyzést.

Szerbia több mint 150 községében álltak starthoz a gyerekek, mely verseny fő védnöke a szerb Oktatási és Sport Minisztérium. A startjelet Vukсанović miniszterúr adta meg, a belgrádi Rádió-televízióban pontban 10 órakor.

Benyomásaink és tapasztalataink szerint, a verseny minden résztvevője, a diákok, a pedagógusok illetve a sportmunkások is a lehető legnagyobb odaadással vettek részt a megméretésen.

Több mint 60 versenyt szerveztek községünkben. A győzteseket oklevéllel illetve más ajándékokkal jutalmazták.

POBEDNICI: GYŐZTESEK:

OSNOVNA ŠKOLA: ČOKA CSÓKAI ÁLTALÁNOS ISKOLA

- 200 m 1. osztály, lányok (I.,II.,III. helyezés): Andela Barjaktarević, Almási Anett, Jovana Ilić
200 m 1. osztály, fiúk (I.,II.,III. helyezés): Милорад Михаљев, Немања Шустран, Лаза Срдич
200 m 2. osztály, lányok: Szemerédi Petra, Bezdán Emília, Ивана Миловановић
300 m 2. osztály, fiúk: Саша Крајчич, Дамир Чавић, Vince Márió
300 m 3. osztály, lányok: Huszák Hédi, Милица Бечејски, Margit Mirjana
400 m 3. osztály, fiúk: Jakus Tamás, Cseszkó Erik, Kiss Tóth Máté
400 m 4. osztály, lányok: Szabó Stefánia, Bata Barbara, Csanádi Martina
500 m 4. osztály, fiúk: Marko Ilić, Fekete Mihály, Stefan Komlušán
500 m 5. osztály, lányok: Szűcs Krisztina, Szemerédi Rita, Миљана Надрљански
600 m 5. osztály, fiúk: Саша Думнић, Szűcs Ákos, Masa Szilveszter
600 m 6. osztály, lányok: Сандра Љутић, Јована Рогановић, Снежана Бечејски
700 m 6. osztály, fiúk: Csehák Tamás, Törköly Dániel, Марко Шумановац
700 m 7. osztály, lányok: Nikolić Kiti, Nevena Ivanov, Lóci Andrea

800 m 7. osztály, fiúk: Мészáros Тамас, Александар Мијић, Небојша Шустран

800 m 8. osztály, lányok: Masa Mónika, Kéri Gabriella, Csehák Lída
1000 m 8. osztály, fiúk: Nagy Csongor, Újhelyi Zoltán, Никола Живанов

OSNOVNA ŠKOLA: ČOKA: ODEĽEŅE SANAĐ CSÓKAI ÁLTALÁNOS ISKOLA: SZANÁDI TAGOZATOK

- 200 m 1. osztály, lányok (I.,II.,III. helyezés): Виолета Коломпар, Наташа Мишковић, Драгана Петровић
200 m 1. osztály, fiúk (I.,II.,III. helyezés): Миодраг Јованов, Мирослав Молнар, Радован Кнежевић
200 m 2. osztály, lányok: Марија Коломпар, Кертес Емеше, Мирјана Михаљев
300 m 2. osztály, fiúk: Бојан Богдан, Драгослав Надрљански
300 m 3. osztály, lányok: Анђела Ђуричин, Наташа Миланов, Тијана Тодоров
400 m 3. osztály, fiúk: Драган Михаљев, Светозар Владисављев, Бранислав Зубреци, Давор Димитров
400 m 4. osztály, lányok: Војимирка Ђурђев, Бојана Сувајчевић, Сунчица Будовалчев
500 m 4. osztály, fiúk: Небојша Павлов, Горан Божин, Душан Јованов
500 m 5. osztály, lányok: Слађана Богдан, Станислава Петров, Чонка Саманта
600 m 5. osztály, fiúk: Немања Ке-

- сег, Стефан Татић, Душан Дражић
600 m 6. osztály, lányok: Драгана Стојишић, Жељана Јаковљев, Станислава Ђурђев
700 m 6. osztály, fiúk: Мирослав Тодоров, Слободан Мирић, Предраг Малбања
700 m 7. osztály, lányok: Рената Надрљански, Ангела Радолов, Мирјана Михаљев
800 m 7. osztály, fiúk: Бранимир Буш, Маријан Божин, Душан Кесег
800 m 8. osztály, lányok: Јелена Поповић, Душанка Олушки,

- Јулија Фајчак
1000 m 8. osztály, fiúk: Страхиња Будовалчев, Жељко Кесег, Зоран Фишаков

OSNOVNA ŠKOLA: OSTOJIĆEVO TISZASZENTMIKLÓSI ÁLTALÁNOS ISKOLA

- 200 m 1. osztály, lányok (I.,II.,III. helyezés): Сања Радин, Ђурђа Војновић, Тања Вучковић
200 m 1. osztály, fiúk: (I.,II.,III. helyezés): Лука Крмар, Светозар Теркељ, Szőke Norbert
200 m 2. osztály, lányok: Данијела

- 800 m 8. osztály, lányok: Драгана Баца, Стефани Чонић, Kiss Judit
1000 m 8. osztály, fiúk: Страхиња Банов, Kothenc Tamás, Никола Голић

OSNOVNA ŠKOLA: PAĐEJ PADÉI ÁLTALÁNOS ISKOLA

- 200 m 1. osztály, lányok (I.,II.,III. helyezés): Зорана Малетин, Lőrinc Valentin, Barbul Renáta
200 m 1. osztály, fiúk (I.,II.,III. helyezés): Szimindri Dávid, Bobojcsev Arnold, Györfi Róbert
300 m 2. osztály, lányok: Jenei Melissza, Szabó Márta, Бојана Капрић
300 m 2. osztály, fiúk: Palatinus Norbert, Pehó Dominik, Gellért Antal
350 m 3. osztály, lányok: Csúzdi Lilla, Melánk Orsolya, Almási Mónika
350 m 3. osztály, fiúk: Ђорђе Симић, Никола Смиљански, Gyerfi Ádám
400 m 3. osztály, lányok: Радмила Петровић, Ивана Војнић Хајдук, Јелена Смиљански
400 m 4. osztály, fiúk: Вања Велимиров, Gyerfi Dávid, Мирко Попов
400 m 5. osztály, lányok: Kádár Karolina, Limpaher Szintia, Бојана Марков
500 m 5. osztály, fiúk: Tóth Dávid, Csóre Endre, Kerepesi Ádám
400 m 6. osztály, lányok: Алиса Живков, Теодора Петровић, Kaszap Klaudia
500 m 6. osztály, fiúk: Kaszap Krisz-

- тијан, Tomislav Fardi, Bata István
500 m 7. osztály, lányok: Pásztor Emanuella, Lőrinc Erika, Bús Szanella
600 m 7. osztály, fiúk: Nagy Adrienn, Lengyel Ferenc, Kiss László
500 m 8. osztály, lányok: Pintér Mónika, Данијела Марков, Borsi Emese
600 m 8. osztály, fiúk: Pintér Martin, Марко Велимиров, Pásztor Atilla

HEMIЈSKO PREHRAMBENA SREDŅA ŠKOLA ČOKA: CSÓKAI VEGYÉSZETI – ÉLELMISZERI KÖZÉPISKOLA

- 800 m 1. osztály, lányok (I.,II.,III. helyezés): Невена Шекеровић, Vaszlavik Lída, Gúti Tímea
900 m 1. osztály, fiúk: (I.,II.,III. helyezés): Милан Седлан, Стефан Татић, Csanádi Tamás
900 m 2. osztály, lányok: Kovács Henrietta, Fábíán Dianna, Ötvös Melitta
1000 m 2. osztály, fiúk: Bicskei K. Tamás, Sopos Alfréd, Предраг Пинтер
1000 m 3. osztály, lányok: Kőrösi Mónika, Kovács Szilvia, Vismeg Ildikó
1200 m 3. osztály, fiúk: Szántó Norbert, Vismeg Tamás, Лука Видаковић
1200 m 4. osztály, lányok: Kolovics Szuzanna, Angyal Szilvia, Сања Драгин
1200 m 4. osztály, fiúk: Tojzán Ákos, Bús Ákos, Денис Радин.

M.Č.

TRČALO VIŠE OD 1.000 UČENIKA OSNOVNIH I SREDŅE ŠKOLE OPŠTINE ČOKA

Традиционални крос РТС-а за Гран при Радио Београда, који је одржан у петак 11. маја у свим основним и средњој школи општине Чока, окупио је више од 1.000 ученица и ученика свих узраста. Прецизније: Хемијско прехранбена средња школа Чока са 212 ученика, основна школа «Серво Михаљ» Падеј са 180 ученика, О.Ш. «Др.Тихомир Остојић» Остојићево са 274 ученика и О.Ш. «Јован Поповић» Чока са 470 ученика, дале су пун допринос успешности овој најмасовнијој и значајнијој спортској манифестацији у Републици Србији. Трчала су деца која то желе, која уживају у спорту и над-

метању. Стартовало се истовремено у више од 150 општина Републике Србије а такмичење је одржано под генералним покровитељством Министарства просвете и спорта Републике Србије. Старт за такмичење је дао министар Вуксановић преко Радио телевизије Београд тачно у 10.00 часова.

Општи је закључак да су деца општине Чока дала свој максимум, сто је и био главни задатак: деца, просветних и спортских радника.

Одржано је више од 60 трка, а победницима су додељене дипломе и друге пригодне награде.

A LEGKISEBBEK KÖZEKEDÉSI KÉPZÉSE

„Рендóрсéга а helyi közösségekben” елнеvezésú пројект керетейн belül, а csókai Рендóрсéг felhatalmazott alkalmazottai május 23-án megkezdték а legkisebbek képzését. А program mindig aktuális témája, а gyerekek biztonságos részvétele а közlekedésben.

Аз оқтатási програмот а csókai Öróm Iskoláskor Elótti Intézményben kezdték meg, majd а Jovan Popović illetve а тiszaszentmiklósi Tihomir Ostojić Általános Iskola elsős tagozatain folytatták.

Аз előadásokat а gyerekek korosztályához és érettségé szintjéhez igazították, szerb és magyar nyelven adták elő, három részre tagolva: аз elméleti részt а gyerekek figyelmesen, csendben hallgatták végig, majd következett аз elméleti tudás gyakorlatban való alkalmazása, melyet profi szinten hajtottak végre, а gyerekek teljeskörű együttműködésével. Befejezésül következett а szórakoztató rész, mely során már lehetett lazítani, így а gyerekek ennek а résznek örültek leginkább. Részletesen megvizsgálták а рендóрок felszerelését, beleértve а рендóраутót, melyben а sziréна

volt а legizgalmasabb. А gyerekek és а рендóрок együttműködése а program stratégiájának része, melynek célja, hogy megértesse а fiatalokkal а рендóрсéг szolgáltatának jelentős szerepét а civil társadalmakban.

„А gyerekek képzését а тervben és а programban meghatározott elvek alapján végezzük аз egész iskolaév alatt, аzzal а céllal, hogy felkészítsük а legfiatalabb lakosokat а közlekedésben való biztonságos részvételre. А gyerekek hozzáállása а programhoz kiemelkedő” - nyilatkozta а nagykinдai Рендóрсéги Igazgatás főnöke, Pašić Dušan.

А csókai állomás parancsnoka, а fő рендóрсéги nyomozó, Fekete Péter valamint Radislav Vasin, Zoran Nadrljanski és Törköly Igor közlekedési рендóрокnek nagy а felelősségük illetve kötelességük, де egyben megtisztelés is számukra, hogy megtaníthatják а legkisebbeknek, hogyan óvják magukat, де másokat is akik részt vesznek а közlekedésben. Egyben céljuk аз is, hogy minél pozitívabban közelítsék а gyerekekhez hivatalukat.

M.C.

ЕДУКАЦИЈА НАЈМЛАЂИХ У САОБРАЋАЈУ

Пројектом Полиција у локалној заједници, овлашћени службеници Полицијске станице Чока 23. маја отпочели су едукацију најмлађих са увек актуелном темом- безбедно учешће деце у саобраћају. Образовни програм је започет у Предшколској установи «Радост» у Чоки, Основној школи «Јован Поповић» Чока са децом првих разреда и Основној школи «Др.Тихомир Остојић» Остојићево, такође са децом првих разреда.

Предавања примерена узрасту одржана су на српском и мађарском језику и била су подељена на три дела: теоретски који су деца одслушала пажљиво и у апсолутној тишини, практични који је одрађен професионално са пуном заинтересованошћу девојчица и дечака за практичну примену наученог, и забавни део у којем су се деца у потпуности опустила и највише радовала исказавши максимално интересовање за сваки део полицијске опреме укључујући и ауто у којем је сирена била најинтересантнија. Дружење деце и полицајаца је део посебне стратегије овога пројекта, која има за циљ упознавање најмлађих са значајем и важношћу полицијске службе у цивилизованом људском друштву.

– Плански и програмски спроводимо едукацију најмлађих током целе школске године са циљем да децу припремимо за безбедно учешће у саобраћају и да афирмишемо нашу службу. Деца имају изванредан приступ – рекао је начелник Полицијске управе Кикинда, господин Душан Пашић.

Командир чоканске станице, главни полицијски инспектор Фекете Петер и саобраћајни полицајци: Радислав Васин, Зоран Надрљански и Игор Теркељ имају велику одговорност и обавезу, али и част, да науче децу како да себе и друге учеснике у саобраћају сачувају и да им што позитивније приближе своје занимање.

M.C.

ШЕСТ МИЛИОНЕРА У ОПШТИНИ ЧОКА

На територији општине Чока, према подацима Регионалног центра Пореске управе Нови Сад, за порез на годишњи доходак већи од 1.142.820,00 динара, који је остварен током 2006. године, пријавило се шест грађана.

Ове године је пријављено три пута више грађана у односу на претходну, када су пореску пријаву поднела, свега, два лица.

Када је у питању старосна структура, пореску пријаву су поднела лица од 43-62 године старости.

Рок за подношење пријава пореза на доходак грађана за протеклу годину истекао је 15. марта ове године.

На питање, да ли читаоцима могу бити доступна имена чоканских милионера, одговор је био, не.

Судећи према статистици по приходима, број пријављених богатих грађана расте. Раст богатих је можда још и већи у односу на 2006. Тек треба да се утврди од стране пореске управе постоје ли грађани који нису испунили законску обавезу пријаве «богатства».

M.C.

ЕЛСÓАЛДОЗОК ССÓКАН

А СЕНТНÁРОМСÁГ ТЕМПЛОМ ОЛТÁРА ЕЛÓТТ СЗÉП СÁМÚ ЕЛСÓАЛДОЗО ЛÁТНÁТО, АЗ ЕСЕМÉНÝТ 2007. МÁЈУС 27-ÉN ФÓТИЗТЕ-ЛЕНДÓ МЕЛЛÁР ЅÓЗСЕФ СЕЛЕБРАЛТА

Застава на мети крадљиваца

НЕСТАЛА ЗАСТАВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Застава Републике Србије која је истакнута на Дому културе у центру Чоке, нестала је у ноћи између 15. и 16. маја ове године. Непознати лопов или више њих је са терасе на спрату Дома културе где су просторије Месне заједнице, Културно образовног центра „Чока“, културно уметничких друштва и Кабловске телевизије, скинуо са јарбола заставу Србије, док је застава Аутономне покрајине Војводине, која је постављена поред ње, остала на свом месту. Чоканска полиција је извршила увиђај и трага за крадљивцем.

N. K.

Заједничка акција еколога и спортских риболоваца Чоке

ЛЕПШИ ИЗГЛЕД „ЈАМУРИНЕ“

Еколошко удружење „Чока“ и Удружење спортских риболоваца „Златица“ из Чоке организовали су заједничку радну акцију на уређењу језера „Јамурина“ у Чоки. Да добровољни или волонтерски рад није превазиђен код Чокана, потврдило је тридесетак чланова ових удружења старости од 7 до 77 година. Док су једни ојачавали насип на језеру вукући земљу колицима, други су косили траву и чистили обале језера од најлон кеса и ПЕТ амбалаже коју несавесни риболовци и рекреативци остављају за собом. Учинак је био завидан. Насип на североисточној страни језера ојачан је са око 100 кубика земље, а прикупљено је више акова смећа. Акција је трајала четири сата, а на крају за све учеснике организована је заједничка вечера. Договорено је да се следећа акција одржи јуна месеца када ће се наставити утврђивање обале и поставити још клупа и корпи за отпатке на овом све посећенијем простору

од стране грађана Чоке и околине. Средства за уређење језера „Јамурина“ у износу од 80.000 динара, Еколошко удружење „Чока“ из Чоке добило је од општине Чока.

N. K.

ПОЗНАТИ „ВАНДАЛИ СА ЈАМУРИНЕ“

Ефикасном акцијом припадника полицијске станице у Чоки откривени су починиоци вандалског чина на обали језера Јамурина, када је поломљено 16 вишегодишњих садница разног дрвећа, уништена огласна табла и обијен сандук са струјомером крај једине јавне чесме у Чоки. Починиоци су, према изјави полиције, старији малолетници из Чоке који су највероватније под утицајем алкохола и опојних средстава приредили овај пир у ноћним сатима. Против починилаца поднете су пријаве надлежним правосудним органима.

Акцијаши на језеру „Јамурина“ / А Nagyödör тó védői

А csókai ökológusok és sporthorgászok közös akciója

SZEBB „NAGYGÖDÖR”

А csókai Ökológusok Egyesülete és az Aranka Sporthorgász Egyesület közös munkaakciót szervezett a Nagyödör környékén. Az а harminc egyesületi tag, aki részt vett а munkában bizonyította, hogy Csókán még mindig létezik önkéntes munka. А tagok minden generációja képviseltette magát, 7-77 éves korig. Amíg egyesek а тó töltését erősítették és töltötték fel, addig mások füvet kaszáltak, összegyűjtötték а műanyag zacskókat illetve а PET csomagolókat, amiket а felelőtlen horgászok és látogatók hagynak maguk után. А munkaakció eredménye irigylésre méltó. А töltés észak-keleti részét körülbelül 100 köb földdel töltötték fel, amit talicskákkal hordtak а тó partjára, illetve több zsáknyi szemetet sikerült összegyűjteni. А munka négy órán át tartott, majd а munka végzetével közös vacsorán vett részt minden munkás. Megegyezés született а következő akció időpontjáról is, amit júniusra terveznek. А következő akció során folytatják а töltés feltöltését, il-

letve újabb padokat és szemeteseket fognak elhelyezni а тóparton, hiszen а csókaiak egyre nagyobb számban töltik itt szabadidejüket. А тópart rendezéséhez szükséges pénzt, 80 000 dinárt а csókai Ökológiai Egyesület Csóka községtől kapta.

N. K.

MEGTALÁLTÁK А VANDÁLOKAT

А csókai рендóрсéг hatékony nyomozásának köszönhetően, felderítették azokat а vandálok, akik а Nagyödör тó partján 16 fiatal facsemetét törtek el, megsemmisítették а hirde-tőtáblát és feltörték а villanyóra dobozát аз egyetlen csókai közkútnál. А рендóрсéг jelentése szerint аз elkövetők fiatalkorúak, akik valószínűleg alkohol vagy más kábítószer hatása alatt hajtották végre аз éjszakai órákban а gaztettet. Az elkövetők ellen feljelentést tettek а illetékes igazságügyi szerveknél.